

PŘÍLOHA INFORMACÍ PRO ORGÁNY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍHO ŘÁDU

INFORMACE O VYDANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH, ČLÁNCÍCH A PUBLIKACÍCH

SBÍRKA ZÁKONŮ 2004

Částka 2 – čís. 7

Vyhláška o posouzení podmínek pro bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice. Účinnost od 1. 2. 2004.

Částka 3 – čís. 10

Sdělení Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, jímž se zveřejňuje Seznam katastrálních pracovišť katastrálních úřadů, jejich názvy, sídla a územní obvody, ve kterých vykonávají působnost příslušného katastrálního úřadu.

Částka 3 – čís. 11

Úplné znění zákona č. 359/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech, jak vyplývá z pozdějších změn.

Částka 7 – čís. 18

Zákon o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace). Účinnost dnem vstupu smlouvy o přistoupení ČR k Evropské unii v platnost, část ustanovení od 23. 1. 2004.

Částka 7 – čís. 20

Zákon, kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 23. 1. 2004 s odchylkami.

Částka 11 – čís. 32

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 249/2002 Sb., o podmínkách poskytování příspěvků k hypotečnímu úvěru osobám mladším 36 let. Účinnost od 1. 2. 2004.

Částka 11 – čís. 33

Nařízení vlády, kterým se zrušují některá nařízení vlády v oblasti podpory bydlení z veřejných prostředků a kterým se stanoví některé podmínky státní finanční podpory hypotečního úvěrování bytové výstavby. Účinnost od 1. 2. 2004.

Částka 12 – čís. 40

Zákon o veřejných zakázkách. Nahrazuje dosud platný zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Účinnost od 1. 5. 2004 s odchylkami.

Částka 12 – čís. 41

Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných zakázkách. Účinnost od 1. 5. 2004 s odchylkou.

Částka 20 – čís. 59

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 369/2001 Sb., o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení na opravy a modernizace bytů, ve znění nařízení vlády č. 397/2002 Sb.

VĚSTNÍK MŽP

Částka 1/2004

Seznam platných právních předpisů, resortních předpisů, metodických pokynů, návodů a sdělení v oblasti životního prostředí (jeho jednotlivých složek), platných k 1. 1. 2004.

SBÍRKA ROZHODNUTÍ

Nejvyššího správního soudu

Z obsahu čísla 1/2003

– č. 11 (z rozsudku NSS ze dne 29. 5. 2003, čj. 7 A 181/2000-29). Rozhodnutí správního orgánu: nepřezkoumatelnost. Týká se § 76 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního, § 47 a 59 správního řádu. Z rozsudku vyplývá:

Výrok správního orgánu rozhodujícího o odvolání, jímž se mění pouze odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně, nemá oporu v zákoně a činí rozhodnutí odvolacího orgánu nepřezkoumatelným pro nesrozumitelnost [§ 76 odst. 1 písm. a) s.r.s.].

– č. 36 (z rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 5. 2003, čj. 22 Ca 79/2002-47). Správní řád: rozhodování o námitce podjatosti. Týká se § 12 a § 59 odst. 1 správního řádu. Z rozsudku vyplývá:

Nezabýval-li se odvolací orgán námitkou podjatosti pracovníka správního orgánu, nepřezkoumal napadené rozhodnutí v celém rozsahu (§ 59 odst. 1 spr. ř.) a tato vada mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

– č. 37 (z rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 5. 2003, čj. 22 Ca 121/2002-32). Ochrana přírody a krajiny: závazné stanovisko orgánů ochrany přírody; zásah do významného krajinného prvku. Týká se § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Z rozsudku vyplývá:

Závazné stanovisko orgánů ochrany přírody podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, lze vydat pouze před provedením zamýšleného zásahu. Nejde o právní nástroj k dodatečné legalizaci neoprávněného zásahu do významného krajinného prvku.

– č. 41 (z rozsudku NSS ze dne 14. 8. 2003, čj. 5 A 17/2002-33). Vady stavebního řízení. Týká se § 59 a násl. stavebního zákona. Z rozsudku vyplývá:

Zákonnost stavebního řízení (§ 59 a násl. stavebního zákona) jako celku není zpochybněna tím, že správní orgán o ústním jednání sepsal zápis a nikoliv protokol podle § 22 spr. ř. a že do tohoto zápisu nesprávně pojal informace o úkonech provedených až po datu konání ústního jednání, jestliže uvedené vady řízení byly v dalším průběhu správního řízení řádným procesním postupem napraveny.

Z **nepublikovaného** rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2002, zn. 22 Cdo 432/2002: Právo na ochranu proti neoprávněné stavbě se nepromlčuje. Týká se ustanovení § 135c občanského zákoníku. Argumentace obsažená v odůvodnění je poučná pro odůvodňování některých rozhodnutí stavebních úřadů podle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Z rozsudku vyplývá:

Při rozhodování o odstranění neoprávněné stavby soud přihlíží zejména k povaze a rozsahu hospodářské ztráty, která by odstraněním stavby vznikla, k tomu, zda vlastník stavby a jeho rodina ve stavbě bydlí či nikoliv, jaký je rozsah zastavěného pozemku jakož i k tomu, zda vlastník stavby věděl, že staví na cizím pozemku. Soud musí porovnat hospodářskou a jinou ztrátu, která by odstraněním stavby vznikla, se zájmem na dalším využití stavby. Je třeba přihlídnout i k důvodům, pro které vlastník pozemku řádně nezakročil proti neoprávněné stavbě v době její realizace a pokud vlastník pozemku o neoprávněné stavbě věděl, též k době, která od zřízení stavby uplynula.

PRÁVNÍ ROZHLEDY

Číslo 1/2004

Rozsudek velkého senátu občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 11. 9. 2003, zn. 31 Cdo 2772/2000: Převod nemovitosti tvořící příslušenství jiné nemovitosti a její identifikace v právním úkonu. Týká se ustanovení § 37 odst. 1 a § 121 odst. 1 občanského zákoníku. Z rozsudku vyplývá:

Je-li příslušenstvím věci hlavní nemovitost, je základním předpokladem k tomu, aby mohlo příslušenství na jinou osobu spolu s věcí hlavní přejít, vyjádření vůle toto příslušenství převést, a to v písemné formě. Teprve vyjádření vůle převést příslušenství věci, kterým je nemovitost, vytváří předpoklady pro zkoumání, zda tato vůle byla vyjádřena dostatečně určitě pro to, aby mohla vyvolat právní účinky sledované účastníky.

PRÁVNÍ RÁDCE

Číslo 1/2004

V. Pejšek, advokát: Žaloba o vyklizení bytu a zajištění bytové náhrady.

Autor se v článku zamýšlí nad některými problémy souvisejícími s ochranou vlastnického práva, práva na bydlení a s aplikací § 3, 126 a 712 občanského zákoníku s přihlédnutím k rozhodnutím soudů týkajícím se uvedené problematiky.

Mgr. J. Hamplová, advokátka: Úředníci územních samosprávných celků.

Další z článků, který se zabývá vybranými otázkami právní úpravy působnosti zákona č. 312/2002 Sb., a to postavením vedoucích úředníků a přijímáním úředníků.

Obsah ročníku 2003.

STAVITEL

Číslo 1/2004

Kdo je kde v českém stavebnictví?

Seznam vybraných 65 organizací (asociací, cechů, komor, sdružení, společností, svazů aj.) působících na úseku stavebnictví a výstavby v ČR, s uvedením jejich sídel, spojení a vedoucích představitelů.

Ing. Boh. Kuba: Novinky v katastru nemovitostí. Seznámení se změnami v působnosti zeměměřických a katastrálních orgánů, změnami názvů některých zeměměřických a katastrálních inspektorátů, s novou soustavou katastrálních úřadů, s územní působností a sídly nových katastrálních úřadů od 1. 1. 2004 a s věcnou příslušností katastrálního úřadu. Článek je doplněn aktualizovaným přehledem současných právních předpisů na úseku katastru nemovitostí a na úseku zeměměřictví.

Ing. A. Krupičková, ČSNI: Nové české normy pro stavebnictví. Tabulka s přehledem ČSN vydaných v r. 2003, které stanoví technické požadavky na jakost a zkoušení stavebních hmot a výrobků, a dále ČSN zabývajících se problematikou navrhování, provádění a zkoušení staveb, stavebních konstrukcí a jejich částí.

MODERNÍ OBEC

Číslo 12/2003

Mgr. Jana Hamplová: Povinnosti úředníka (2).

Autorka seznamuje s povinnostmi úředníků územních samosprávných celků, jak vyplývají z ustanovení § 16 odst. 1 zákona č. 312/2002 Sb.

JUDr. S. Malý: „Stavební činnost“ pod lupou právních předpisů (12). Autor se v článku, navazujícím na předchozí číslo časopisu, zabývá některými otázkami souvisejícími s územním řízením podle stavebního zákona.

Číslo 1/2004

JUDr. S. Malý: „Stavební činnost“ pod lupou právních předpisů (13). Pokračování seriálu se věnuje dalším otázkám územního řízení a záležitostem souvisejícím s územním rozhodnutím.

Mgr. Jana Hamplová: Povinnosti úředníka (3).

Autorka navazuje na svůj článek v minulém čísle časopisu a věnuje se povinnostem úředníků vyplývajících z ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 312/2002 Sb.

Číslo 2/2004

JUDr. S. Malý: „Stavební činnost“ pod lupou právních předpisů (14). V článku se autor zabývá úvodními ustanoveními stavebního řádu a výčtem staveb, jejich změn a dalších činností nevyžadujících stavební povolení ani ohlášení.

Doc. JUDr. P. Mates, CSc.: Oprávnění ukládat sankce ve správním trestání.

Seznámení s oprávněním obcí projednávat a postihovat přestupky a jiné správní delikty v samostatné působnosti a v přenesené působnosti.

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Číslo 1 – 2/2004

Metodický návod odboru archivní správy Ministerstva vnitra k vedení spisové služby, ukládání a vyřazování písemností vzniklých z činnosti obecních úřadů obcí s rozšířenou působností. Obsahuje úvodní ustanovení, Spisový řád, Skartační řád, řízení spisové služby, vedení spisové služby pomocí výpočetní techniky, společená a závěrečná ustanovení.

Program výstavby podporovaných bytů pro rok 2004.

Program podpory výstavby nájemních bytů a technické infrastruktury pro rok 2004.

Program poskytování finanční podpory na opravy vad panelové výstavby pro rok 2004.

Číslo 6/2004

Mgr. P. Kolman, PF Masarykovy univerzity: Správní soudnictví – otázka příslušnosti soudů.

Bližší seznámení s problematikou věcné a místní příslušnosti soudů v oblasti správního soudnictví.

Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva).

Číslo 5/2004

Přehled vybraných článků v týdeníku Veřejná správa v roce 2003.

INFORMACE A STANOVISKA

Úpravy, jimiž se mění vzhled domu (§ 13 zákona o vlastnictví bytů) z hlediska stavebního zákona.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 12. 11. 2003, čj. K-355/03)

K termínu „úpravy, jimiž se mění vzhled domu“ (§ 13 odst. 3 zákona o vlastnictví bytů) v souvislosti se stavebním zákonem a jeho prováděcími předpisy s ohledem na případy oprav fasád, dodatečné zateplení obvodového pláště domu a změnu jeho barevnosti, bylo sděleno stanovisko:

Z poslední věty ustanovení § 13 odst. 3 zákona o vlastnictví bytů a příslušného odkazu je zřejmé, že na úpravy, jimiž se mění vzhled

domu, se vztahuje stavební zákon. Vzhledem k působnosti odboru stavebního řádu sledují dále uvedená vyjádření pouze souvislost se stavebním zákonem, resp. s jeho ustanoveními § 54 a násl. o povolování stavebních změn staveb a udržovacích prací; nejedná se tedy o stanovisko k aplikaci zákona o vlastnictví bytů.

K pojmu „úpravy, jimiž se mění vzhled domu“:

Termín „úpravy, jimiž se mění vzhled domu“ podle § 13 odst. 3 zákona o vlastnictví bytů není aktivně definován v zákonu o vlastnictví bytů ani v předpisech veřejného stavebního práva, jeho význam však lze logicky vyvodit. Vzhled domu je dán objektivně zjiřitelnými fyzikálními charakteristikami, kterými jsou tvar, rozměry, povrch a barevnost jeho vnějších viditelných částí. Z toho vyplývá, že úpravami, jimiž se mění vzhled domu, jsou takové úpravy dotčených vnějších viditelných částí domu, jejichž provedení se projeví zrakově běžně rozlišitelnou (podstatnou) změnou byt jen jedné z uvedených charakteristik.

K opravám fasády budovy:

Opravy (sanace) fasády budovy jsou udržovacími pracemi, které nevyžadují ohlášení stavebnímu úřadu (§ 14 písm. a/ vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona). Ohlášení stavebnímu úřadu se však vyžaduje, pokud by takové udržovací práce mohly ovlivnit stabilitu stavby, požární bezpečnost stavby, její vzhled (např. změnou barevnosti obvodového pláště) či životní prostředí nebo jestliže se týkají stavby, která je kulturní památkou (§ 55 odst. 3 stavebního zákona). Zde je třeba upozornit, že údržba stavby není ponechána na libovůli vlastníka (vlastníku); v § 86 stavebního zákona se vlastníkově stavby ukládá povinnost udržovat stavbu v řádném stavebním stavu, jinak mu stavební úřad může nařít, aby v určené lhůtě a za stanovených podmínek zjednal nápravu.

K dodatečnému zateplení obvodového pláště budovy:

Dodatečné zateplení obvodového pláště budovy je stavební úpravou, při níž se zachovává vnější půdorysné i výškové ohraničení stavby (§ 139b odst. 3 písm. c/ stavebního zákona). O stavební úpravu (a ne o údržbu stavby) se jedná zejména proto, že má povahu změny stavby, kterou se zvyšuje její užitná hodnota (resp. zlepšují tepelně technické a energetické vlastnosti stavebních konstrukcí i budovy) a nejedná se jen o odstranění účinků fyzického opotřebení nebo poškození obvodového pláště budovy za účelem pouhého udržení jeho řádného stavebního stavu ve smyslu § 86 odst. 1 stavebního zákona. U stavebních úprav, jimiž se nemění vzhled stavby, nezasahuje se do nosných konstrukcí stavby ani se nemění způsob užívání stavby postačuje ohlášení stavebnímu úřadu; není-li však dodržena některá z těchto podmínek, je nutné stavební povolení (§ 55 odstavce 1 a 2 stavebního zákona).

Ke změně barevnosti obvodového pláště budovy:

Samotná změna barevnosti obvodového pláště budovy (popř. změna barevnosti obvodového pláště spojená s jeho úpravami) svým výsledným efektem odpovídá udržovacím pracím, vyžadujícím ohlášení stavebnímu úřadu, protože provedení takové změny ovlivní vzhled stavby (§ 55 odst. 3 stavebního zákona). Je-li změna barevnosti obvodového pláště spojena s jeho dodatečným zateplením, jedná se o stavební úpravu (§ 139b odst. 3 písm. c/ stavebního zákona) vyžadující stavební povolení, protože je tím vždy ovlivněn vzhled stavby (§ 55 odstavce 1 a 2 stavebního zákona).

K uplatňování ČSN při posuzování projektové dokumentace stavby.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 6. 1. 2004, čj. K-337/03)

Na dotaz k uplatňování ČSN 73 4301 Obytné budovy a k některým výhradám týkajícím se navrženého projektového řešení výstavby obytného souboru bylo sděleno:

Stavební zákon v ustanovení § 138a zakládá povinnost fyzických a právnických osob a správních orgánů postupovat při navrhování, umísťování, projektování, povolování, realizaci, kolaudaci, užívání a odstraňování staveb podle obecných technických požadavků na výstavbu. Podle § 46a odst. 4 stavebního zákona jsou osoby, jejichž odborná způsobilost byla ověřena, povinny při své odborné činnosti chránit veřejné zájmy. Zároveň § 46b odst. 1 téhož zákona stanoví, že projektant odpovídá za správnost, úplnost a proveditelnost zpracované projektové dokumentace. Úkolem stavebního úřadu ve stavebním řízení je, mimo jiné, přezkoumat, zda dokumentace splňuje požadavky týkající se veřejných zájmů, odpovídá obecným technickým požadavkům na výstavbu a zvláštním předpisům. Požadavek přezkoumávat ve stavebním řízení soulad projektu s ČSN však zákon výslovně neobsahuje.

V zákoně č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, je v § 8 odst. 8 uvedeno, že slibem autorizovaných osob je stvrzena profesní etika a v § 23 odst. 6 je vymezena působnost Komor. Z uvedených ustanovení vyplývá, že zákon mj. ukládá při projektování staveb vytvářet kvalitní stavební díla, spolupůsobit při ochraně veřejných zájmů, respektovat přírodní hodnoty a pečovat o stavební kulturu a kulturu utváření prostředí. Uvedený zákon však nestanoví, že Ministerstvo pro místní rozvoj je nadřízeným orgánem České komory architektů nebo České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. V případě výhrad ke kvalitě projektových prací konkrétního zpracovatele projektu (je-li jím např. autorizovaný architekt) je možné obrátit se na dozorčí radu České komory architektů, Josefská 6, Praha 1.

Ve vyhlášce č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, je vztah k technickým normám řešen v § 2 písm. p). Pokud se týká ČSN 73 4301 Obytné budovy, jsou některé její články uplatněny v citované vyhlášce prostřednictvím normových hodnot (např. § 24 odst. 2, § 34 odst. 8); jinak tato norma není závazným předpisem. K tomu pro informaci uvádíme, že problematikou norem se zabývá publikace ČKAIT „České technické normy ve výstavbě“, vydaná v roce 2002 (autoři Kratochvílová, Ježek, Keim), kde lze nalézt i odpovědi na dotazy týkající se vztahu ČSN ke stavebnímu zákonu a k obecným technickým požadavkům na výstavbu.

Pokud jde o hájení zájmů na ochraně zdraví, krajská hygienická stanice při stavebním řízení může na podkladě zákona č. 258/2000 Sb. (v platném znění) uplatnit požadavky na dispoziční nebo stavebně technické řešení navrhované stavby, aniž by je bylo nutné opírat o ČSN 73 4301, která na základě zákona č. 22/1997 Sb. jako celek není závazná. Takové požadavky, budou-li vycházet ze zákona o ochraně veřejného zdraví, jsou pro stavební úřad závazné (§ 126 stavebního zákona).

Je bohužel skutečností, že někteří investoři a projektanti občas prosazují návrhy a stavební projekty nízké úrovně, účelové nebo které se vymykají ověřeným architektonickým a technickým řešením staveb. V takových případech bývá někdy pro stavební úřad obtížné návrh, který má vady, chyby či jiné nedostatky bránící jeho realizaci, zamítnout, neboť své negativní rozhodnutí musí řádně, s odkazem na ustanovení příslušného právního předpisu, odůvodnit.

Jeho situace je pak ještě těžší v případě, kdy dotčené orgány státní správy, které v řízení spolupůsobí, s navrhovanou stavbou souhlasí.

K problematice úprav výtahů.

(stanovisko odboru stavebního řádu MMR ze dne 3. 12. 2003)

V souvislosti s blížícím se dnem přistoupení ČR k Evropské unii se množí dotazy týkající se změn výtahů, a to zejména v bytových domech. K tomu bylo sděleno toto stanovisko:

U výtahů uvedených na trh před 1. 10. 1999 nestanoví žádný právní předpis konkrétní povinnosti k jejich úpravě podle norem EU. Je proto nutné vycházet jen z obecné povinnosti předcházet škodám, přičemž neplnění této povinnosti může mít za následek vznik odpovědnosti za škodu. Zúčastněné osoby (majitel výtahu, správce, servisní firma by měly provádět veškeré činnosti alespoň v rozsahu podle níže specifikovaných technických norem ČSN 27 4007 a ČSN 27 4011. Základní je prevenční povinnost stanovená v § 415 občanského zákoníku, podle kterého je každý povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, majetku, přírodě a životním prostředí.

Podle § 21 odst. 1 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů, se na stanovené výrobky uvedené na trh před nabytím účinnosti nařízení vlády vydaného podle § 12 odst. 1 vztahují předpisy platné v době jejich uvedení na trh, pokud právní předpisy výslovně nestanoví jinak. Nařízení vlády č. 14/1999 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na výtahy, nabylo účinnosti dnem 1. dubna 1999 (některá ustanovení byla vykonatelná až od 1. 10. 1999). Pro výtahy uvedené na trh po 1.10.1999 tedy platí uvedené nařízení vlády, ve znění nařízení vlády č. 227/1999 Sb. a č. 288/2000 Sb.

Nařízení vlády č. 27/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na výtahy, nabývá účinnosti dnem vstupu smlouvy o přistoupení ČR k Evropské unii v platnost a k témuž dni ruší nařízení vlády č. 14/1999 Sb. v platném znění.

Od 1. dubna 2003 platí nové české technické normy, které upravují provoz a stav výtahů. Jedná se o ČSN 27 4007 Bezpečnostní předpisy pro výtahy – prohlídky a zkoušky výtahů v provozu a ČSN 27 4011 Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů – Podstatné změny výtahů. Pro snazší orientaci je připojena tabulka obsahující přehled změn výtahů, před jejichž realizací je potřebné získat stavební povolení nebo souhlas s ohlášenou stavební úpravou. Uvedené normy mají významně přispět ke zvýšení bezpečnosti výtahů. I když jsou technické normy ze zákona nezávazné, majitel, který uvede svůj výtah do souladu s těmito normami, příp. nerespektuje upozornění servisní firmy na provedení nutných změn výtahů (odstranění zjištěných provozních rizik), riskuje odpovědnost za škodu v případech škodné události související s provozováním a servisem výtahů.

Od 6. 8. 2003 je v účinnosti nařízení vlády č. 251/2003 Sb., které v části osmé, článku VIII mění nařízení vlády č. 14/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Uvedená novela však nic nemění na posuzování výtahů ve vztahu k působnosti stavebních úřadů.

Dnem 1. 12. 2003 nabyla účinnosti ČSN EN 81-70 Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů – Část 70: Zvláštní úprava výtahů určených pro dopravu osob a osob a nákladů – Přístupnost výtahů včetně osob s omezenou schopností pohybu a orientace. Protože se tato převzatá evropská norma dotýká některých technických požadavků obsažených ve vyhláškách MMR č. 137/1998 Sb a č. 369/2001 Sb., připravují se opatření k zajištění jejich plné kompatibility.

Článek s názvem „Aktuální pravidla správného provozu výtahů“ (autor Ing. Jan Dvořák – Česká asociace výrobců výtahů) s užitečnými informacemi též pro činnost stavebních úřadů je publikován v časopisu Stavitel 09/2003.

PŘEHLED ZMĚN VÝTAHŮ,
které vyžadují stavební povolení nebo ohlášení podle zákona č. 50/1976 Sb.,
ve znění pozdějších předpisů

I. Stavební povolení - § 55 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb.
(změny, jejichž realizací se zasahuje do nosných konstrukcí stavby
nebo se mění vzhled stavby)

Podstatné změny výtahů (v souladu s ČSN 27 4011)	Stavební povolení
4.1 a) změny technických parametrů výtahu <ul style="list-style-type: none"> ● ZDVIH VÝTAHU - zvětšení 	ANO – pokud dojde ke zvětšení celkové výšky šachty výtahu
4.1 c) změny částí výtahu <ul style="list-style-type: none"> ● ROZMĚR ŠACHETNÍCH DVEŘÍ VÝTAHU – zvětšení, v případech, kdy čelní stěna šachty výtahu je nosnou částí stavby ● HYDRAULICKÝ VÁLEC VÝTAHU – výměna v případě, je-li umístěn ve středu šachty 	ANO ANO
4.1 d) změny stavební části výtahu <ul style="list-style-type: none"> ● STROJOVNA VÝTAHU, v případě zásahu do nosných konstrukcí stavby nebo změny vzhledu stavby ● PROSTOR PRO KLDKY VÝTAHU, v případě zásahu do nosných konstrukcí stavby nebo změny vzhledu stavby ● ZDĚNÁ ŠACHTA VÝTAHU – nástavba, v případě změn rozměrů šachty ● PROHLUBĚNÍ ŠACHTY VÝTAHU – zvětšení, zasahuje-li se do nosných konstrukcí stavby 	ANO ANO ANO ANO

II. Ohlášení stavebních úprav - § 55 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb.
(stavební úpravy, kterými se nezasahuje do nosných konstrukcí stavby, nemění se vzhled stavby ani způsob jejího užívání)

Podstatné změny výtahů (v souladu s ČSN 27 4011)	Ohlášení
4.1 a) změny technických parametrů výtahu <ul style="list-style-type: none"> ● NOSNOST VÝTAHU - zvýšení 	ANO ¹⁾
4.1 c) změny částí výtahu <ul style="list-style-type: none"> ● VÝTAHOVÝ STROJ – výměna ● DRUH NEBO TYP VODÍTEK VÝTAHU (pokud jsou zavěšená) 	ANO ¹⁾ ANO ¹⁾
4.1 d) změny stavební části výtahu <ul style="list-style-type: none"> ● KOVOVÁ SAMONOSNÁ ŠACHTA VÝTAHU, v případě změny výplně ohrazení šachty ● ZMĚNA PROVEDENÍ (materiálu) NEBO DOPLNĚNÍ OHRAZENÍ ŠACHTY VÝTAHU 	ANO ANO

¹⁾ Pro úvahu stavebního úřadu, zda postačí ohlášení, nebo zda je důvod určit, že stavební úprava vyžaduje stavební povolení, je účelné k ohlášení připojit statické posouzení dotčených částí stavby prokazující, že provedenou úpravou nebude ohrožena bezpečnost stavby.

K určení účelu užívání stavby.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 28. 1. 2004, čj. K-431/03)

K dotazu, týkajícímu se účelu užívání stavby v souvislosti s jejím požárem, bylo sděleno:

1. Podle § 85 odst. 1 stavebního zákona stavbu lze užívat jen k účelu určenému v kolaudačním rozhodnutí.

Stavba kolaudovaná pro účely „skladovací a prodejní hala s vyčleněným restauračním provozem“ nebyla určena k provozování diskoték.

2. O účelu stavby, jejích jednotlivých prostorů, se nerozhoduje až v kolaudačním řízení.

V kolaudačním řízení, před vydáním kolaudačního rozhodnutí, stavební úřad zejména zkoumá, zda stavba byla provedena podle dokumentace ověřené stavebním úřadem ve stavebním řízení a zda byly dodrženy podmínky stanovené v územním rozhodnutí a stavebním povolení.

Účel, ke kterému má stavba sloužit, musí být proto znám již v řízení o jejím umístění a zejména ve stavebním řízení, v němž se zkoumá dokumentace stavby, ve které musí být vyznačeno i to, k jakému účelu budou sloužit jednotlivé prostory v budoucí stavbě.

Požadavky na provedení stavby jsou různé podle druhu staveb a účelu, kterému mají sloužit; jsou obsaženy nejen v předpisech stavebního práva, zejména vyhlášce č. 137/1998 Sb. a v technických normách (ČSN), ale i v předpisech řešících požární bezpečnost staveb, hygienu, ochranu zdraví apod. Proto se k návrhům na umístění a povolení staveb (k dokumentaci), podle jejich druhu a účelu, vyžaduje vyjádření dalších, tzv. dotčených orgánů státní správy – např. Hasičského záchranného sboru.

Dotčené orgány státní správy spolupůsobí též při kolaudačním řízení právě proto, aby si mohly „ohlídat“, zda byly při provádění stavby splněny jejich požadavky uplatněné při povolování stavby.

3. Pokud vlastník stavby hodlá užívat stavbu jinak než byla kolaudována, musí požádat stavební úřad o povolení změny v užívání. Užívání stavby k novému účelu může být povoleno jen v případě, že to není v rozporu s požadavky příslušných právních a technických předpisů. Pokud změna v užívání vyžaduje změny stavby, musí být nejprve vydáno stavební povolení na takové změny, které se pak kolaudují k novému účelu užívání stavby.

4. Užívání stavby v rozporu s účelem, ke kterému byla kolaudována, je porušením zákona za které lze právnické osobě uložit pokutu až do 1 milionu Kč.

5. K přezkoumání postupu vlastníka (uživatele) stavby je příslušný stavební úřad, přezkoumat postup stavebního úřadu - městského úřadu je příslušný krajský úřad.

Dodatečně, k doplňujícímu dotazu, Ministerstvo pro místní rozvoj sdělilo:

Není jasné, co se myslí jednorázovým pořádáním diskotéky. Byla pořádána jen jednou, v tomto jediném případě a nikdy před tím, anebo byla pořádána sice jednorázově, ale již opakovaně?

Stavební zákon je procesní předpis a samozřejmě pojmy jako „taneční zábava“ nebo „diskotéka“ neobsahuje. Konkrétní požadavky na stavby pro shromažďování většího počtu osob stanoví

§ 51 vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, požadavky na stavby pro obchod § 52 citované vyhlášky, požadavky na stavby pro výrobu a skladování § 54 citované vyhlášky. Další požadavky na stavby podle účelu užívání, který musí být znám už při povolování stavby, obsahují předpisy požární bezpečnosti a předpisy týkající se ochrany zdraví.

Například podle § 51 odst. 1 písm. a) citované vyhlášky, stavby pro shromažďování většího počtu osob musí být vybaveny tak, aby v případě havárie nebo požáru byla možná rychlá a účinná lokalizace požáru a aby byla v nejvyšší možné míře zaručena bezpečnost osob nacházejících se v této stavbě nebo v její blízkosti; podle písm. b) taková stavba musí mít nejméně dva východy vedoucí na volné prostranství, podle písm. d) musí mít stanoven maximální limit počtu návštěvníků, atd.

Oprávnění k odbornému vedení realizace staveb ve vztahu k ustanovení § 44 odst. 2 stavebního zákona.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 3. 12. 2003, čj. K-291/03)

K žádosti týkající se nadepsané problematiky bylo sděleno toto stanovisko:

Z § 44 odst. 2 stavebního zákona je zřejmé, že stavební úprava rodinného domu smí stavebník provádět sám pro sebe svépomocí, jestliže zabezpečí odborné vedení její realizace oprávněnou osobou podle § 46a odst. 1 a odst. 3 písm. b/ tohoto zákona.

Z § 2 a 34 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, a z čl. II bodu 3 poslední novely tohoto zákona (zákon č. 224/2003 Sb.) vyplývá, že v daném případě takovými osobami jsou autorizovaní inženýři, autorizovaní technici a autorizovaní architekti s autorizací pro odbor pozemní stavby, popř. do 31. 12. 2004 osoby, které mají průkaz zvláštní způsobilosti v oboru stavební a montážní činnosti, vydaný podle vyhlášky č. 8/1983 Sb., o zvláštní způsobilosti k některým činnostem ve výstavbě, ve znění vyhlášky č. 73/1987 Sb.

Názor, že oprávněním podle § 46a odst. 1 stavebního zákona je též oprávnění k provozování živnosti provádění jednoduchých a drobných staveb, jejich změn a odstraňování podle živnostenského zákona, nelze považovat za správný. Podnikání ve skupině stavebnictví (např. provozování živnosti provádění jednoduchých a drobných staveb, jejich změn a odstraňování) podle živnostenského zákona není výkonem vybrané činnosti ve výstavbě podle § 46a odst. 3 stavebního zákona (např. odborné vedení realizace staveb).

Ze zásadního rozdílu povahy uvedených činností vyplývá zásadní odlišnost prokazování oprávnění k provozování živnosti podle živnostenského zákona od prokazování oprávnění k výkonu vybrané činnosti ve výstavbě podle stavebního zákona a vzájemná nezástupiditelnost těchto oprávnění před orgány státní správy. Živnostenským oprávněním (živnostenským listem) osvědčuje podnikající fyzická nebo právnická osoba splnění podmínek stanovených živnostenským zákonem zejména před živnostenským úřadem, zatímco oprávněním k výkonu vybrané činnosti ve výstavbě (osvědčením o autorizaci, popř. průkazem zvláštní způsobilosti) osvědčuje fyzická osoba splnění podmínek určených stavebním zákonem a zákonem č. 360/1992 Sb. zejména před stavebním úřadem. Živnostenským listem lze prokazovat pouze oprávnění podnikat podle

živnostenského zákona, ale nelze jím prokazovat oprávnění vykonávat vybranou činnost ve výstavbě. Podnikatel provozující živnost provádění jednoduchých a drobných staveb, jejich změn a odstraňování může mít současně i oprávnění k vybrané činnosti odborné vedení realizace staveb, ale nemusí to tak být, jestliže provozuje živnost prostřednictvím svého odpovědného zástupce podle § 11 živnostenského zákona, který splňuje příslušné požadavky na odbornou způsobilost podle přílohy 2 tohoto zákona.

Je zřejmé, že přes zásadní rozdílnost povahy uvedených činností existuje mezi nimi souvislost v tom, že právnické a fyzické osoby podnikající podle živnostenského zákona mohou vykonávat vybrané činnosti ve výstavbě (např. odborné vedení realizace staveb) pouze tehdy, zajišťují-li výkon těchto činností osobami s příslušným oprávněním (§ 2 odst. 5 zákona č. 360/1992 Sb.).

Přílohu Stavebně správní praxe sestavil: Jiří Doležal, MMR